



HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ (HASUDER) YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (28.04.2020)

Kesin Olgu*: Türkiye (112.261) Dünya (2.878.196) **Ölüm*:** Türkiye (2.900) Dünya (198.668)

DSÖ Risk Değerlendirmesi: Küresel seviye - Çok Yüksek

**27 Nisan 2020'de açıklanan verilerdir.*

Günün HASUDER Önerisi

“Salgın mücadelesini gevşetmek için henüz erken!”

COVID-19 tehdidi sürüyor. 5T çok önemli ve uygulamaya devam edilmeli. Test, Tecrit, Temaslı İzlemi, Tedavi, Tedarik. Testleri yapmaya devam etmeliyiz, COVID (+) olguları izole ederek sağlamlardan ayırmalıyız, temaslı olanları hastalık gelişmesi açısından izlemeliyiz, hastaları tedavi etmeliyiz, toplumun gereksinimlerini tedarik etmeliyiz. El yıkama, sosyal mesafe, maske takma ve diğer önlemlere devam etmeliyiz.

Dünyadan Haberler

DSÖ Durum Raporu-98 ([WHO Situation Report-98](#))

- DSÖ Amerika Bölge Ofisi, COVID-19 salgını durumunda aşı programlarının işleyişine ilişkin rehberlik sağlayan bir belge yayımladı. [Burada](#)
- İspanya Sağlık, Tüketici İşleri ve Sosyal Refah Bakanlığı yakın zamanda COVID-19 vakalarını bildirme kriterini, sadece pozitif polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) test sonuçları olanları içerecek şekilde değiştirdi. Bu durum 12,130 vakanın retrospektif azalmasıyla sonuçlandı. İspanya sadece yeni PCR pozitif vakaları bildirmeye devam edecek.
- Acil Sağlık Ekipleri, Küresel Sağlık Topluluğu, Küresel Salgın Uyarısı ve Müdahale Ağı, Risk İletişimi ve Topluluk Katılımı ile ilgili bir güncelleme yapıldı. [Burada](#) ('Subject in Focus' bölümünde)

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)

- DSÖ Genel Direktörü Dr. Tedros, 27 Nisan 2020'de yapılan medya toplantısının açılış konuşmasında:
 - Aşılarla 20'den fazla hastalığın önlenebileceğini,
 - Her yıl dünya çapında doğan tüm çocukların %86'sının aşılandığını,
 - Ancak dünyada hala aşılamaı kaçırın 13 milyondan fazla çocuk olduğunu,
 - COVID-19 nedeniyle bu sayının artacağını bildiklerini,
 - Güney yarımkürede grip sezonunun başlamasıyla birlikte, herkesin mevsimsel grip aşısı olmasının hayati önem taşıdığını,
 - Gavi, Aşı İttifakının, sınır kapatmaları ve seyahat aksaklıkları nedeniyle en az 21 düşük ve orta gelirli ülkenin şimdiden aşı sıkıntısı yaşadığını bildirdiğini hesapladığını,

- Şimdiye kadar, Gavi tarafından desteklenen ve 13 milyondan fazla insanın aşılacağı; çocuk felci, kızamık, kolera, insan papilloma virüsü, sarı humma ve menenjitte karşı yapılacak olan 14 aşı kampanyasının ertelendiğini,
- 2000 yılından bu yana, Gavi ve ortaklarının (DSÖ dahil), dünyanın en fakir ülkelerinde 760 milyondan fazla çocuğun aşılmasına yardımcı olarak 13 milyondan fazla ölümü önlediğini,
- Gavi'nin, 2025 yılına kadar 18 aşı ile 300 milyon çocuğa aşı yaptıрма hedefi olduğunu,
- Bu hedefe ulaşmak için Gavi'ye, önümüzdeki ikmalinde 7,4 milyar ABD doları gerekeceğini,
- Küresel toplumu, Gavi'nin bu hayat kurtarıcı çalışma için tamamen finanse edilmesini sağlamaya çağırdıklarını,
- DSÖ'nün; Afrika, Doğu Avrupa, Latin Amerika ve bazı Asya ülkelerindeki artan trendlerden endişe etmeye devam ettiğini,
- Tüm bölgelerde olduğu gibi, düşük test kapasitesi nedeniyle bu bölgelerdeki birçok ülkede vakaların ve ölümlerin yetersiz rapor edilmekte olduğunu,
- Geçen hafta, Afrika'da 40'tan fazla ülkeye malzeme tedarik ettiklerini ve daha fazlasını planladıklarını,
- DSÖ'nün dünya çapında, 105 ülkeye milyonlarca kişisel koruyucu ekipman ve 127'den fazla ülkeye laboratuvar malzemeleri sevk ettiğini,
- Önümüzdeki haftalarda milyonlarcasını daha göndereceklerini belirtti. [Kaynak](#)

ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)

- CDC, COVID-19 için test yapılacak ve değerlendirilecek kişilerde önceliklerle ilgili düzenleme yaptı:
 - Hospitalize hastalar, sağlık çalışanları, toplu yaşayan işçiler, ilk müdahale ekibinde semptomu olanlar, uzun süreli bakım tesislerinde veya hapishaneler ve barınaklar da dahil olmak üzere diğer toplu yaşam ortamlarında yaşayanlar, halk sağlığı topluluğu ve seçilmiş temas araştırmaları ile belirlenen kişiler *yüksek öncelikli* kabul edilirken,
 - Ateş, öksürük, nefes darlığı, titreme, kas ağrısı, yeni tat veya koku kaybı, kusma veya ishal ve/veya boğaz ağrısı dahil olmak üzere potansiyel COVID-19 enfeksiyonu semptomları olan kişiler ile
 - Halk sağlığı izleme, sentinel surveyans veya diğer asemptomatik bireylerin eyalet ve yerel planlara göre taranmasını içeren ama bunlarla sınırlı olmayan herhangi bir nedenden ötürü, sağlık departmanları veya klinisyenler tarafından önceliklendirilmiş, semptomları olmayan kişiler *öncelikli* olarak kabul edilmektedir (28.04.2020). [Burada](#)
 - Halk sağlığı iş gücünün güçlendirilmesi ile ilgili yapılan açıklamada CDC, COVID-19'a koordineli yanıtı yoğunlaştırmak için eyalet, yerel, kabile ve bölgesel sağlık departmanlarında halk sağlığı kapasitesinin artırılmasının kritik önem taşıdığını vurguladı (28.04.2020). [Kaynak](#)
- Temas takibi ile ilgili CDC bir açıklama paylaştı:
 - Enfekte kişilerin temaslarını izleyin. Onlara maruziyetlerini bildirin.
 - Temaslıların karantinasını destekleyin. Ek yayılımı önlemek için temasların güvenli, sürdürülebilir ve etkili karantinaya alınmasına yardımcı olun.
 - Personel kaynaklarını genişletin. ABD'de temas takibi, eyaletlerin, kabilelerin, yerel kısımların ve bölgelerin geniş temas takipçileri oluşturmasını gerektirecektir.
 - Dijital araçlar kullanın. Dijital araçların benimsenmesi ve değerlendirilmesi, temas izleyicilerinin erişimini ve etkinliğini artırabilir (28.04.2020). [Kaynak](#)
- CDC, genel ve yerel seyahat ile ilgili sorulan sorular ve cevapları paylaştı (28.04.2020). [Kaynak](#)
- CDC, COVID-19 için yapılan testlerle ilgili bir açıklama paylaştı. Açıklamada testlerin türlerinden, kimlere tanısal test uygulandığından, tanısal testlere nasıl ulaşıldığından, tanı testleri sonrası oluşacak durumlardan bahsedildi (28.04.2020). [Kaynak](#)
- CDC, COVID-19 semptomları ile ilgili bir açıklama paylaştı: Yaşlı yetişkinler ve kalp/akciğer hastalığı veya diyabet gibi altta yatan ciddi tıbbi rahatsızlıkları olan kişilerin COVID-19 hastalığından daha ciddi komplikasyonlar geliştirme riski yüksek gibi görünmektedir.

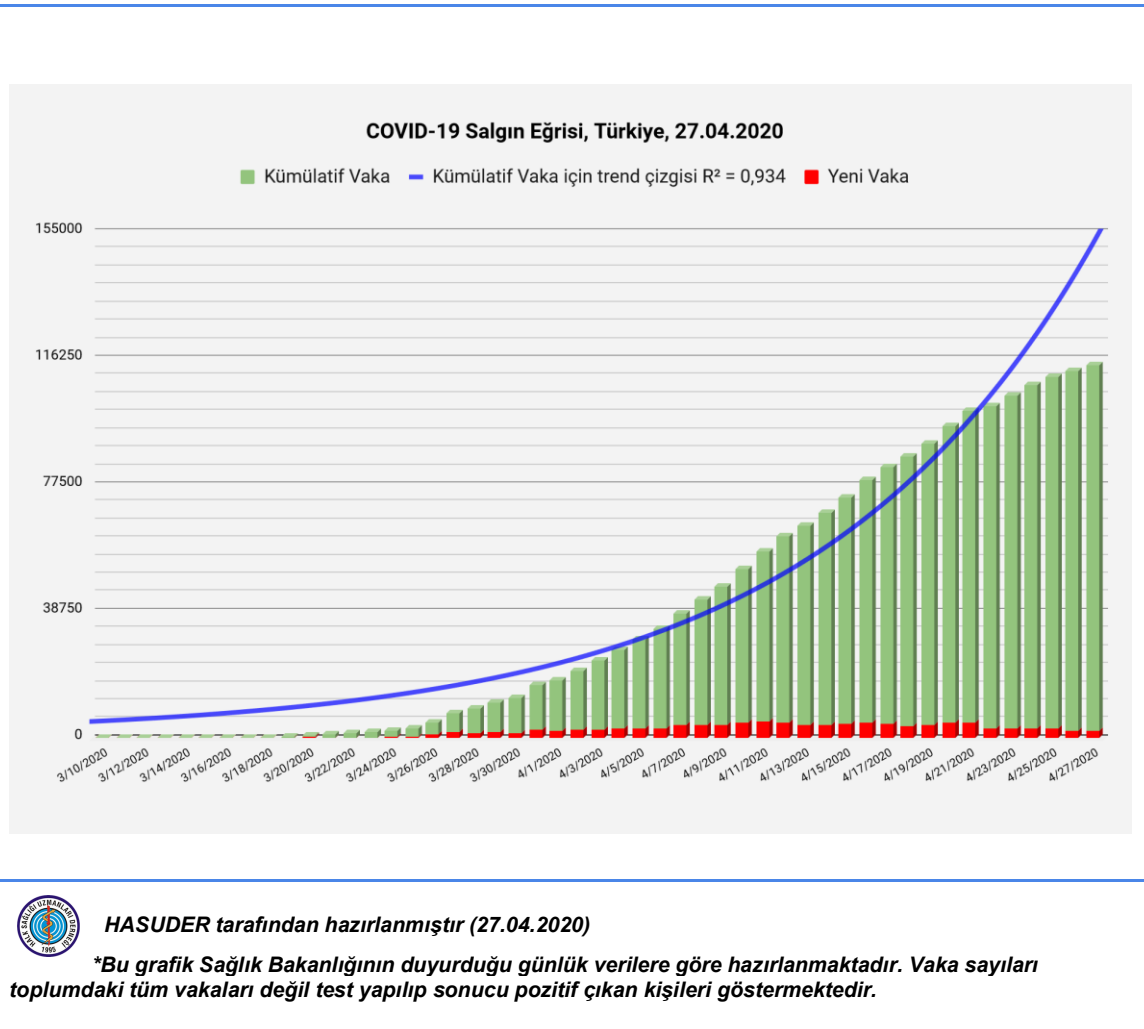
Listede koronavirus semptomları ile acil medikal bakım gerektiren medikal uyarı belirtileri yer aldı (28.04.2020). [Kaynak](#)

Türkiye'den Haberler

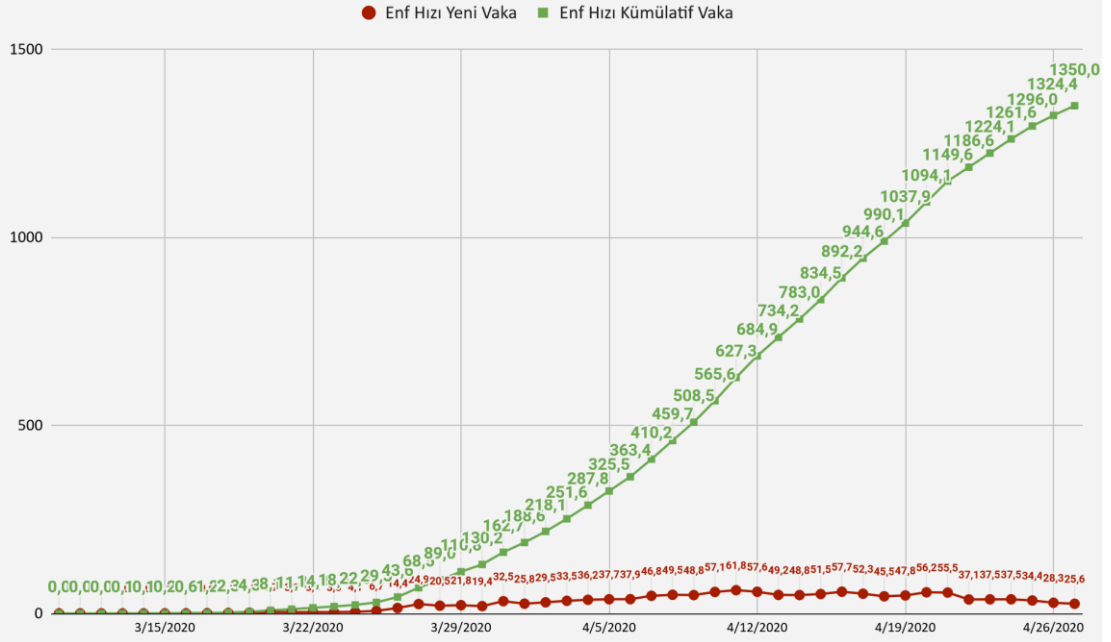
Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik Oranı (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Vaka-Fatalite Oranı (%)
27/04/2020	20.143	10,58	2.131	112.261	95	2.900	2,58

Pozitiflik Oranı (%) = (Günlük Yeni Vaka Sayısı / Günlük Test Sayısı) x 100

Vaka-Fatalite Oranı (%) = (Kümülatif Ölüm Sayısı / Kümülatif Vaka Sayısı) x 100 [Kaynak](#)



COVID-19 Salgını Enfeksiyon Hızı (1.000.000 Nüfusta), Türkiye, 27.04.2020



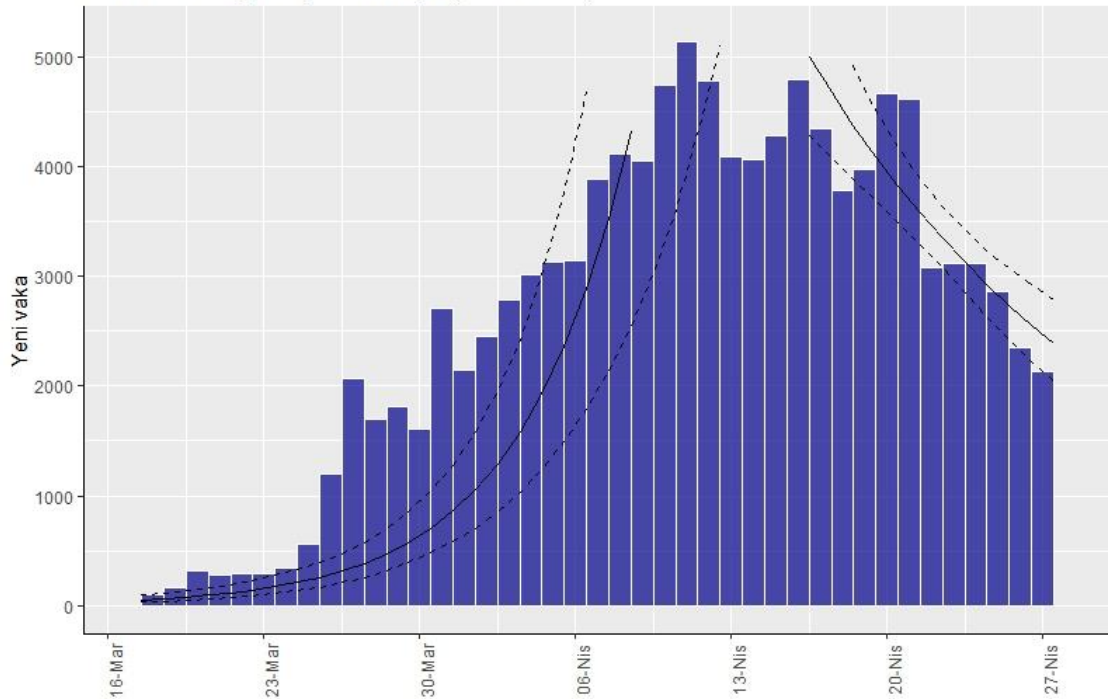
HASUDER tarafından hazırlanmıştır (27.04.2020)

Yeni Vaka Enfeksiyon Hızı = $\frac{\text{Günlük Yeni Vaka Sayısı}}{\text{TÜİK Türkiye Nüfusu} \times 1.000.000}$

Kümülatif Vaka Enfeksiyon Hızı = $\frac{\text{Kümülatif Vaka Sayısı}}{\text{TÜİK Türkiye Nüfusu} \times 1.000.000}$

***Bu grafik Sağlık Bakanlığının duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir. Ayrıca hesaplanan hızlarda kullanılan payda TÜİK 2020 ADNKS toplam Türkiye nüfusedir. Hastalığı geçirip immünite oluşturan gruptaki kişi sayısı görece çok az olduğu için paydadan çıkarılmamış; ihmal edilmiştir. Değerlendirmelerin bu kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılması önerilmektedir.**

COVID-19 Salgın Eğrisi, Türkiye (27.04.2020)





HASUDER tarafından hazırlanmıştır (27.04.2020)

Grafik R (<https://www.R-project.org>), "incidence"* paketi kullanılarak hazırlanmıştır.

*Kamvar, Zhian N., et al. "Epidemic curves made easy using the R package incidence." *F1000Research* 8 (2019).

Log-lineer regresyon eğrilerinin oluşturulmasında kullanılan yöntem için:

<https://cran.r-project.org/web/packages/incidence/vignettes/overview.html#modelling-incidence>

Cumhurbaşkanlığı

- Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kabine Toplantısı'nın ardından yaptığı açıklamada,
 - COVID-19 salgınına karşı yürütülen mücadelenin somut neticelerinin alınmaya başlandığı bir döneme girildiğini,
 - Yurt dışında yerleşik olmayan eğitim, umre veya kısa süreli seyahat için gitmiş bulunan 40 bine yakın vatandaşın Türkiye'ye getirildiğini,
 - *Bu hafta sonu da yine 30 büyükşehir ve Zonguldak'ta üç gün süreyle (1 Mayıs gece 00.00'dan başlayıp 3 Mayıs gece 24.00'e kadar devam edecek şekilde) sokağa çıkma sınırlandırması uygulanacağını,*
 - Önümüzdeki olumlu tablonun sürmesi hâlinde ülke genelinde hayatı normale döndürmeye yönelik kapsamlı bir program hazırlanmakta olduğunu, bu ayrıntılı programın yakında paylaşılacağını,
 - Salgın nedeniyle adliyelerdeki dava, icra, şikayet, itiraz, bildirim süreleriyle ilgili erteleme 30 Nisan'da dolan tarihinin, 15 Haziran'a kadar uzatılacağını,
 - Çiftçilerin Mayıs ve Haziran aylarında vadesi gelecek Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan Hazine destekli kredi geri ödemelerinin faizsiz olarak altı ay erteleneceğini,
 - Ar-Ge merkezleri ve teknoparklarda uygulanan evden çalışma sürelerinin 27 Mayıs'a kadar uzatılacağını,
 - Salgınla mücadele için devreye sokulan Ekonomik İstikrar Kalkanı kapsamında verilen desteklerin toplamının 200 milyar lirayı bulduğunu,
 - Yaklaşık 450 bin esnafa 8,4 milyar liralık finansman tahsisi yapıldığını,
 - Çoğunluğu KOBİ olmak üzere 120 bin firmanın 108 milyar liraya yakın finansman desteği aldığını,
 - İstihdamı özellikle korumak için maaşların asgari ücrete kadar olan bölümününün kısa çalışma ödeneğinden karşılanmaya başlandığını, bugüne kadar 3 milyon 190 bin çalışanla ilgili başvuru alındığını ve 1 milyon 360 bin çalışana ödemelerinin yapıldığını,
 - Ücretsiz izne çıkarılan veya sözleşmesi feshedilen çalışanlara bin 177 lira gelir desteği sağlanmaya başlandığını,
 - Mücbir sebep kararı alınan işyerlerinin Nisan, Mayıs ve Haziran aylarındaki 40 milyar liralık sigorta prim ödemelerinin altı ay süreyle ertelendiğini,
 - Toplam 4 milyon 400 bin haneye biner lira nakdi destek verildiğini aktardı (27.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Sağlık Bakanlığı

- Sn. Bakan Twitter hesabından yaptığı paylaşımda;
 - Bir gün içinde iyileşen en yüksek hasta sayısına ulaşıldığına,
 - Temaslı sayısı ve temas ortamı azaldığı için, ihtiyaç duyulan test sayısındaki azalmanın devam ettiğine,
 - Yoğun bakım ve entübe hasta sayısındaki düşüşün sürdüğüne dikkat çekti (27.04.2020). [Kaynak](#)

- Bakanlığın web sitesine aşağıdaki dokümanlar eklendi:
 - **Pandemi Sürecinde Oruç Tutanlar İçin Beslenme Önerileri** (27.04.2020) [Burada](#)
 - **Pandemi Döneminde Ameliyathanelerde Alınacak Enfeksiyon Kontrol Önlemleri** (27.04.2020) [Burada](#)
- Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü Tedarik Planlama Stok ve Lojistik Yönetimi Daire Başkanlığı tarafından yayımlanan **“COVID-19 İlaç Yönetimine İlişkin Bilgilendirme Rehberi”** güncellendi (25.04.2020). [Burada](#)
- Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Tıbbi Cihaz ve Kozmetik Ürünler Başkan Yardımcılığı tarafından;
 - **“COVID-19 Salgını Sebebiyle İhracatında ve İthalatında Ön İzne Bağlanan Tıbbi Cihazlar İçin Ön İzın Başvuru Kılavuzu”** yayımlandı (25.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. İçişleri Bakanlığı

- Bakanlık;
 - Ülke genelinde 65 yaş ve üstü vatandaşlar ve 20 yaş altındaki çocuklar/gençler için sokağa çıkmalarına ilişkin kısıtlamaların (istisnalar hariç) aynı şekilde devam edeceğini,
 - Sokağa çıkma kısıtlamasının başladığı 22 Nisan Çarşamba günü saat 24.00 ile 26 Nisan Pazar günü saat 20.00 arasında kurallara uymayan toplam 35 bin 422 kişiye adli ya da idari işlem gerçekleştirildiğini,
 - 26.04.2020 saat 20.00 itibarıyla 51 ildeki, 2 ilçenin tamamında, 1 ilçenin merkezinde, 4 belde, 76 mahalle, 71 köy ve 8 mezra olmak üzere toplam 162 yerleşim yerinde karantina tedbirleri uygulanmakta olduğunu,
 - Öte yandan 44 ilde, 177 yerleşim yerinde ise karantina kararının kaldırıldığını açıkladı (26.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı

- İstanbul Maltepe Küçükyalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Elektrik-Elektronik Teknolojileri alanı öğretmenleri;
 - Kapalı ortamların dezenfeksiyonunu sağlayan **“Ozon hava dezenfekte cihazı”**,
 - Bireyin vücut sıcaklığını temas etmeden ölçen **“Kızılötesi termometre cihazı”** üretti (27.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından;
 - **“Maden İşletmelerinde Yeni Tip Koronavirüs İle Etkin Mücadele Kapsamında Dikkat Edilecek Hususların Yer Aldığı Doküman ve Kontrol Listesi”** yayımlandı (27.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Ticaret Bakanlığı

- Sn. Bakan **“Uluslararası Ticarette Yük Taşımacılığına İlişkin Alınan Yeni Kararlar”** kapsamında;
 - COVID-19 semptomu taşıyan/taşımayan Türk ve yabancı uyruklu şoförler için alınacak önlemleri açıkladı (27.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

- TTB tarafından, ayrımcılığın salgınla mücadeleyle ve topluma zarar vereceği ile ilgili bir açıklama yayımlandı (28.04.2020). [Kaynak](#)
- TTB, İşyerinde Pandemiye Hazırlık Rehberi yayımlandı. TTB, işyeri hekimlerinin tüm dünyada yayılmaya devam eden COVID-19 pandemisi ile mücadele kapsamında işyerlerinde yapılması gerekenleri kontrol edebilmeleri amacıyla bir rehber hazırladı (27.04.2020). [Burada](#)
- TTB, COVID-19 tanısı veya tedavisi alan sağlık çalışanlarının hastalıklarının meslek hastalığı olarak kabul edilmesinin bir hak olduğuna dair bir açıklama yayımlandı (27.04.2020). [Kaynak](#)
- TTB, Trabzon'da yaşanan sağlıkta şiddet olayı üzerine, bir açıklama yayımlandı: "Bu şartlarda hekimlik yapılamaz, sağlık hizmeti sunulamaz! Nasıl ki COVID-19 virüsünü yenmeyi başaracaksak, "sağlıkta şiddeti" ülkemizin gündeminden çıkarmayı başaracağız..." (27.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Toraks Derneği

- Derneğin **Sağlık Kurumlarında Koruyucu Önlemlerin Durumu Üstüne Pandeminin Birinci Ayında Yaptığı Anket Çalışmasının Sonuçları** (10.04.2020) basınla paylaşıldı (27.04.2020). Çalışmanın sonuçlarına göre;
 - Sağlık kurumlarının COVID-19 pandemisinde sağlık çalışanlarını korumayı hedefleyen önlemleri almakta çok yeterli olmadıkları ve yetersizlik sıralamasının Eğitim ve Araştırma, Üniversite, Devlet ve Özel Hastaneler şeklinde olduğu ancak aralarında belirgin bir fark olmadığı,
 - Kişisel Koruyucu Ekipman temini konusunda, sağlık çalışanlarının talep ettiği her an malzemeye ulaşma düzeylerinin %10-30 arasında bulunduğu saptandı. [Kaynak](#)

Türk Psikiyatri Derneği (TPD)

- Türk Tabipleri Birliği, Türk Psikiyatri Derneği ve Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Merkezi (CETAD) tarafından;
 - Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın 24 Nisan 2020 Cuma hutbesinde eşcinsellik ve zina ile ilgili söylediği sözlerle yanıt olarak **"Ayrımcılık Salgınla Mücadeleye ve Topluma Zarar Verir"** isimli bir bildiri yayımlandı (27.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Eczacıları Birliği (TEB)

- TEB, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına;
 - Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan ödemelerde uygulanan eczane indirim (iskonto) oranlarının pandemi sürecinde kaldırılmasını,
 - İndirim bareminin altında kalarak kuruma indirim (iskonto) yapmayan eczacıların reçete başı hizmet bedellerinin yüzde 100 arttırılmasını,
 - Bakanlığın uygun gördüğü ilave ekonomik teşvik ve desteklerin ivedilikle hayata geçirilmesini talep ettiklerini belirten bir yazı ilettiklerini belirtti (27.04.2020). [Kaynak](#)

İstanbul Tabip Odası

- **"Korona Günlerinde İstanbul'da Sağlık-VI 20-26 Nisan Haftası Raporu"** açıklandı (27.04.2020). [Kaynak](#)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)

- İslam Kalkınma Bankası (IsDB) ve Dünya Bilimler Akademisi (TWAS) ortaklığında, COVID-19 salgını konulu ortak araştırma ve teknoloji transferi çalışmalarına fon sağlamak amacıyla yeni bir proje çağrısı açıldı. [Kaynak](#)
 - Son başvuru tarihi 4 Haziran 2020 [Ayrıntılı bilgi](#)
- İslam İşbirliği Teşkilatı (OIC) üyesi bazı ülkelerin katılımıyla, bir uzmanlık kuruluştur olarak faaliyet yürüten İslam Kalkınma Bankası (İKB) bünyesinde;
 - COVID-19'un yayılmasını engellemeye ve salgının sosyo-ekonomik etkisini en aza indirmeye yardımcı olan fikirlerin finansal olarak destekleneceği bir proje çağrısı açıldı. [Kaynak](#)
 - Son başvuru tarihi 1 Haziran 2020 [Ayrıntılı bilgi](#)

HASUDER'den Haberler

- “Günün Konusu” bölümünde bugün Prof. Dr. Dilek Aslan “Dünya Sağlık Örgütü Afrika Bölgesi'nden Haberler” konulu içeriği paylaştı. [Okumak için](#)

Okuma Önerisi

Ocak-Mart 2020, Retrospektif Kohort Çalışması: Zhejiang, Çin'de SARS-CoV-2 Hastalarındaki Viral Yük ve Hastalığın Ciddiyeti

Çalışma, 2019 ağır akut solunum yetmezliği sendromu koronavirus 2 (SARS-CoV-2) ile enfekte, hastalığın farklı aşamalarındaki hastaların viral yükünü değerlendirmeyi amaçlamış. Zhejiang'da COVID-19 hastaları için ayrılmış hastanede yürütülen çalışma retrospektif kohort tipinde planlanmış. Ardışık olarak hastaneye başvurmuş olan, durumu hafif 22 ve ağır 74 hasta (N:96) dâhil edilmiş. Tüm hastaların balgam ve tükürük örnekleriyle COVID-19 tanısı doğrulanmış. 3497 solunum, kan, idrar ve dışkı örneğinde SARS-CoV-2 RNA viral yükü ölçülmüş. 55 (%59) hastanın dışkıda, 39 (%41) hastanın serumunda, 1 hastanın idrarında RNA saptanmış. Dışkıda kalma süresi (ort. 22 gün), solunum yolunda kalma süresinden (ort. 18) ve serumda kalma süresinden (ort. 16) anlamlı olarak daha uzun bulunmuş. Virüsün solunum yolunda, ciddi hastalığı olanlarda, hafif olanlara göre anlamlı olarak daha fazla olduğu ve daha uzun süreli kaldığı saptanmış. Viral yükün hastalığı hafif atlatanlarda ikinci haftada pik yaptığı, ciddi hastalığı olanlarda ise üçüncü haftada hala yüksek seviyelerde kaldığı görülmüş. 60 yaşın üstündeki ve erkek hastaların örneklerinde virüs daha uzun süreyle saptanmış. Sonuç olarak salgını önleme ve kontrol çalışmalarında, özellikle hastalığın daha ileri dönemlerindeki hastalarda dışkı örneklerinin daha çok kullanılabileceği belirtilmiş.

Zheng, S. et al. *Viral load dynamics and disease severity in patients infected with SARS-CoV-2 in Zhejiang province, China, January-March 2020: retrospective cohort study*. *BMJ* 2020;369:m1443 [doi: 10.1136/bmj.m1443](https://doi.org/10.1136/bmj.m1443)

**Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Musa Şahin, Uzm. Dr. Ahmet Naci Emecen, Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban, Arş. Gör. Dr. Tuğçe Dartılmak, Arş. Gör. Dr. İrem Dilaver ve Arş. Gör. Dr. Aslı Ata Teneler tarafından hazırlanmıştır.*